

УДК 322

Андрій Міщук, Мар'яна Міщук

ВЛАДА В СОЦІАЛЬНІЙ ДОКТРИНІ КАТОЛИЦИЗМУ

Стаття присвячена дослідженню влади в соціальній доктрині католицизму. Розкрито сутність політичної влади, ті головні риси й прикмети, що становлять її основу. Соціальна доктрина католицизму базується на принципах і засадах функціонування ранньохристиянських общин, а також на дослідженнях Аврелія Августина та, особливо, Томи Аквінського. Завданням влади є збереження суспільної злагоди і громадського миру, які досягаються шляхом забезпечення індивідів необхідними умовами для існування та досягнення «загального добра». Сучасне трактування соціального вчення церкви бере свій початок від енцикліки Папи Лева XIII «Rerum Novarum».

Проаналізовано погляди Понтифіків на етичні норми й моральні принципи функціонування влади, шляхи виникнення та засади функціонування політичної влади, які базуються на доктрині християнства.. Констатовано, що головна функція державної влади – забезпечення добробуту для громадян, які виступають основним суб'єктом влади.

Ключові слова: політичне життя, Церква, етичні засади політики, християнська етична традиція, влада, соціальна доктрина.

Проблеми морального функціонування влади займають чільне місце у цілому комплексі економічних, соціально-політичних, духовних перетворень в суспільстві. У цьому контексті, актуальною постає проблема трактування сутності влади, її типів в соціальній доктрині католицизму.

Поняття «католицьке соціальне вчення» відображено в енцикліці Пія XI «Quadragesimo anno» (1931 р.), в якій Папа стверджував: «Під впливом настанов та у світлі енцикліки Лева XIII постало справжнє католицьке соціальне вчення, яке щодня розвивають і збагачують невтомними зусиллями ті, кого називаємо помічниками Церкви. Вони не обмежують це вчення кабінетними стінами, а виходять з ним у світ і у вир життя» [2, с.14].

Сутність соціальної доктрини католицизму знаходимо в Папи Івана Павла II: «Соціальна доктрина Церкви - це не «третій шлях» між ліберальним капіталізмом і марксистським колективізмом, ані альтернатива іншим, не таким радикально протилежним розв'язанням: вона становить незалежну категорію. Також вона не являє собою ідеологію, а докладне формулювання результатів глибоких роздумів, здійснених у світлі віри й церковної традиції, над складною дійсністю людського існування в суспільстві і в міжнародному контексті. Його основна мета – пояснити цю дійсність, вивчаючи її відповідність чи невідповідність науці Євангелія про людину та її земне, а водночас і трансцендентне покликання. Отож, вона належить не до сфери ідеології, а богослов'я, зокрема морального богослов'я» [2, с.13].

Базові засади соціальної доктрини католицизму було закладено ще в основі функціонування ранньохристиянських общин та відображено, певною мірою, в «Про правління володарів» (1265-1266) і «Сума теології» (1266-1274) монаха ордену домініканців Томи Аквінського. Він поділяє думку Арістотеля про те, що людина є політичною істотою, яка прагне жити з іншими людьми для забезпечення своїх потреб. Аналізуючи вчення Арістотеля, теолог віддає перевагу політичній монархії, в якій влада регламентується законом [3, с.238; 5, с.21]. В той же час, і сама влада має створювати справедливі закони, тобто такі, які відповідають людській гідності і

вимогам праведного розуму, повинна визнавати, поважати й утверджувати основні морально-етичні цінності та сприяти збереженню суспільної злагоди і громадського миру задля «загального добра». Власне в цьому контексті теолог тлумачить вислів апостола Павла про те, що «всяка влада від Бога». Поняття «влада» і «управління» в Т.Аквінського, як і в цілому в соціальній доктрині католицизму, ототожнюються із поняттями «служіння» (Ісус Христос відкриває людській владі, яка постійно спокушається бажанням панувати, її справжнє і повне значення – служіння [2, с.237]) та «відповідальність». Правління – це служіння всьому суспільству або відповідальність перед ним. В протилежному випадку, суспільство має право на опір.

Так, Папа Пій XI 29 червня 1931 року в енцикліці «*Non abbiamo bisogno*» висловив свій протест проти зловживання владою тоталітарним фашистським режимом в Італії, 14 березня 1937 р. (енцикліка «*Mit Brennender Sorge*») закликає священників,богопосвячених осіб і мирян Німеччини до опору, поки між Церквою і державою не відновиться справжній мир. Він різко засуджує не лише фашизм, нацизм, а й атеїстичний комунізм (енцикліка «*Divini Redemptoris*»), який не нехтує нічим і не має пошани ні до чого; там, де захопив владу, показує себе настільки жорстоким і диким, що це здається чимсь неймовірним і страхітливим, що доводять жахливі кровопролиття і руйнування на великих теренах Східної Європи та Азії. Врешті, комунізм є непримиренним ворогом святої Церкви і самого Бога [12].

Поняття «справедливості в суспільстві», а також право народів на виступ проти деспотичного режиму піднімалося й в енцикліці Папи Павла VI «*Populorum progressio*» («Про розвиток народів» від 26 березня 1967 р.Б.) [11].

Сучасна соціальна доктрина Церкви конкретизує критерії реалізації цього: «Збройний опір проти гноблення політичною владою обґрунтований лише тоді, коли існують одночасно такі умови: 1) у випадку несумнівних, тяжких і тривалих порушень основних прав людини; 2) після вичерпання всіх інших засобів; 3) якщо він не спричинить більшого безладу; 4) якщо обґрунтована надія на успіх; 5) якщо раціонально неможливо передбачити кращі вирішення». Серйозна небезпека, яку породжує сьогодні застосування насилля, вимагає віддавати перевагу пасивному опору, який «більше відповідає моральним принципам і має не менші шанси на успіх» [2, с.248-249].

Традиційне трактування соціального вчення церкви бере свій початок від енцикліки Папи Лева XIII «*Rerum Novarum*» («*Нові речі*» від 15 травня 1891 р.Б.). Він детально розглядає питання суспільної влади – світської спільноти, яка покликана «вирішувати проблеми економічного, соціального, політичного і культурного характеру, зумовлені прагненням до універсального суспільного блага» [2, с.73]. Понтифік закликає «негайно прийти на допомогу людям з найбідніших верств, оскільки значна їх частина перебуває в умовах, недостойних людини» [13]. Він вбачає велику помилку у прагненні і бажанні «щоб Держава своїм урядуванням проникала у дім сім'ї» за виятком надання допомоги тим сім'ям, що перебувають у злидненому стані та не здатні самостійно його подолати.

Головна функція влади – забезпечення добробуту для громадян, який походить «від добрих моральних звичаїв, від добрих основ родинного життя, пошани релігії і справедливості, від поміркованих податків і рівномірного розподілу публічних тягарів, від розвитку індустрії і торгівлі, розквіту сільського господарства та інших подібних справ, які чим більше розвиваються, тим щасливішими стають народи» [13].

Народ, згідно соціального вчення католицизму, є основним суб'єктом влади, адже, «це не безформний натовп, інертна маса, якою треба маніпулювати і яку можна експлуатувати, а об'єднання осіб, кожна з яких – «на своєму місці й у свій спосіб» -

здатна сформувати власну думку щодо громадських питань і наділена свободою висловлювати свої політичні переконання та відстоювати їх так, як велить спільне благо» [2,с.239].

Саме тому, католицизм різко витупає проти використання людини, як засобу реалізації економічних, соціальних чи політичних планів, нав'язаних будь-якою владою, навіть в ім'я можливого прогресу як громадянського суспільства, так і окремих осіб, тепер чи в майбутньому. В цьому контексті, світська влада мусить пильно слідкувати, «аби обмеження свободи чи будь-який тягар, покладений на індивідуальну діяльність особи, ніколи не завдавали шкоди її гідності, гарантуючи, таким чином, ефективну реалізацію прав людини на практиці» [2, с.93]. Окрім того, визначено й найделікатніше завдання влади – правильно узгодити між собою окремі блага груп і людей, враховуючи інтереси не лише більшості, а й, виходячи зі справжнього блага всіх членів спільноти, включаючи тих, хто становить меншість.

Лев XIII подає своє бачення сутності влади, яка «походить від Бога (Творця) і є немовби участю у Божій суверенності», а має з батьківською дбайливістю дбати «не тільки про весь всесвіт, а й про поодинокі сотворіння» [13]. Папа був автором й інших енциклік (*«Diuturnum» (від 29 черня 1881 р.Б.)* – про джерело цивільної влади, *«Immortale Dei» (від 1 листопада 1885 р.Б.)* – *про взаємовідносини влади і церкви*). Ще одним аспектом функціонування держави загалом, та її влади, зокрема, є потреба досягнення справедливості. У цьому положенні Лев XIII, опирався на вчення Томи Аквінського.

В енцикліці «*Mater et Magistra*» (від 15 травня 1961 р.) Папа Іван XXIII аналізує проблему головного закону держави – Конституції, яка детально регламентує «спосіб призначення керівників держави; відносини, які мають пов'язувати їх між собою; повноваження кожного з них; нарешті, зобов'язання щодо способу та укладу їхніх дій» [9].

Та особливий інтерес представляє енцикліка «*Мир на землі*» («*Pacem in terris*») (1963 р.) Папи Івана XXIII, де порушуються й питання політичної влади: «Людське суспільство не може бути ні добре влаштованим, ні плідним благами, якщо в ньому не буде тих, хто, наділений законною владою, зберігатиме інституції та докладатиме стільки зусиль й старання, скільки треба для блага усіх. А свою владу вони виводять від Бога... людське суспільство конче потребує влади, яка ним керувала б; влади, котра, як і само суспільство, походить від природи, а отже - від самого Бога ... Проте з того, що влада походить від Бога, аж ніяк не слід висновувати, що люди не мають права обирати зверхників своєї держави, встановлювати державний лад, окреслювати процедуру і межі здійснення влади. Звідси випливає, що доктрина, яку ми виклали, сумісна з будь-яким істинно народним державним правлінням» [10]. Моральний порядок, а не сваволя чи прагнення панувати дає владі право примусу і моральну легітимність. Влада покликана втілювати цей порядок у конкретні дії задля досягнення спільного блага. Вона повинна визнавати, поважати й утверджувати основні людські моральні цінності. На цьому наголошує й Папа Іван Павло II: «постають з істини про людину і відображають та захищають її гідність: адже це цінності, які не може створити, змінити або знищити жодна людина, більшість чи держава», вони не ґрунтуються на тимчасових і мінливих поглядах «більшості», їх слід визнавати, шанувати й утверджувати як складові об'єктивного морального закону, «природного закону», вписаного у серце людини» [2, с.245]

Глобальні соціально-економічні та суспільно-політичні проблеми світу проаналізовано в Енцикліці Івана Павла II «*Sollicitudo rei socialis*» (від 30 грудня 1987 р.Б.), написаній з метою визначити соціальні завдання Церкви [14].

Третя соціальна енцикліка Івана Павла II «Centesimus Annus» (від 01 травня 1993 р.Б.), демонструє безперервність 100-річчя соціального вчення Церкви уздовж осі взаємності між Богом і людиною: визнати Бога в кожній людині і кожну людину в Богу є умовою справжнього людського розвитку. Цей документ нагадує про головні положення соціального вчення Церкви, аналізує суспільну ситуацію після падіння комунізму в Центральній та Східній Європі, а також піднімає питання співвідношення приватних благ і суспільних. Папа знову заявляє про своє засудження всіх форм тоталітаризму, утилітаризму та фундаменталізму, адже «влада повинна керуватись моральним законом. Уся її гідність походить з приналежності до сфери морального порядку, який, в свою чергу, бере початок і набуває своєї кінцевої мети в Бозі» [2, с.244] Іван Павло II визнає вагомість розподілу влади («бажано, щоб протидією до однієї влади виступали інші з притаманними їм сферами відповідальності, що утримуватиме її в належних межах» [2, с.252]), що є, в свою чергу, необхідною ознакою правової держави. Він визнає також потребу ефективного контролю суспільством представницьких органів влади. Понтифік особливо наголошує на моральному аспекті функціонування органів влади: «Особи, наділені політичною відповідальністю, не повинні забувати чи недооцінювати моральний вимір інституту представництва, котрий полягає у готовності цілковито поділяти долю народу і шукати розв'язання соціальних проблем. З цього погляду, відповідально здійснювати владу означає поєднувати її з чеснотами, які сприяють її реалізації у дусі служіння (терпіння, скромність, поміркованість, милосердя і прагнення сопричастя» [2, с.253].

Святіший отець високо оцінює засади та принципи демократичного суспільства: «Церква цінує демократичний устрій настільки, наскільки він забезпечує громадянам право політичного вибору, гарантує їм можливість контролювати правителів. Справжня демократія можлива лише у правовій державі і на основі правильного розуміння сутності людської особи....*Справжня демократія - це не лише результат формального дотримання низки правил, а плід свідомого вибору цінностей, які лежать в основі демократичних процедур. Це такі цінності, як гідність кожної людської особи, дотримання прав людини, відданість спільному благу як меті і провідному критерію політичного життя*» [7].

Демократія без цінностей дуже швидко перетворюється у відкритий або ледь прихований тоталітаризм. Для того, щоб не допустити реального втілення такої можливості, згідно соціального вчення Церкви, вагомими у житті держави є дотримання принципів представництва, («демократичність уряду визначається, перш за все тим, що народ передає йому владу і функції, які він здійснює від імені народу і на благо народу»), розподілу влади («... все ж, на нашу думку, у згоді з людською природою перебуває такий устрій держави, за якого вона складатиметься із трьох чинів урядовців, що відповідали б трьом основним функціям державної влади; адже в такій державі не лише функції урядовців, а й відносини між громадянами та державними службовцями окреслено згідно з нормами права, що дає надійний захист тим громадянам, які, з одного боку, боронять свої права, а з іншого - шанують свої обов'язки»), відповідальності та підзвітності державних органів влади, контроль з боку суспільства, але із застереженням про те, що такий контроль «не позбавляє свободи, що її мусять мати народні обранці, щоб виконувати свої повноваження відповідно до поставлених цілей. Останні не залежать виключно від приватних інтересів, а, більшою мірою, від функції інтеграції і посередництва задля забезпечення спільного блага, котре становить одну з основних і невід'ємних цілей політичної влади» [2, с.127,250-254; 10].Що ж до взаємовідносин церкви і держави, в тому числі політичної влади, то Іван Павло II визнає їх автономію у відповідних сферах діяль-

ності. Водночас, на його глибоке переконання, не викликає сумніву те, що обидві вони слугують благу одного і того ж суб'єкта – людини. На благо людей і людських спільнот спрямовано структурований діалог між Церквою і державною владою, що проявляється в укладанні взаємних угод. Мета цього діалогу – налагоджувати чи зміцнювати взаєморозуміння і співпрацю, запобігати можливим конфліктам чи розв'язувати їх, а також сприяти розвитку кожної людини й усього людства у справедливості і мирі.

Енцикліка Папи Бенедикта XVI «*Caritas in Veritate*» («Любов у правді» від 29 Червня 2009 р.Б.) присвячена соціально-економічним та політико-культурним проблемам.

Святійший Отець визначає принцип навколо якого зводиться соціальне вчення Церкви – «Любов у правді».

Суспільство, що прямує до глобалізації має базуватися, відповідно до поглядів Бенедикта XVI, на справедливості, бо «ніколи любові немає без справедливості, яка спонукає, щоб дати іншому те, що є його, що йому належить із причини його існування і дій». Держава має враховувати новий міжнародний економічно-комерційний і фінансовий контекст, який модифікував політичну владу держав і діяти згідно субсидіарності солідарності, а основне – надія на Бога, бо «приходить нам на допомогу слово Господа Ісуса Христа, який дає нам зрозуміти: «Без мене ж ви нічого чинити не можете», «Отож я з вами по всі дні аж до кінця віку»» [6]. Принцип субсидіарності захищає суспільство від зловживань влади і закликає цю владу допомагати окремим особам і проміжним групам здійснювати реалізувати свої обов'язки.

«*Lumen Fidei*» («Світло віри») – перша Енцикліка Папи Франциска, підписана 29 червня 2013 р. звернена до єпископів, пресвітерів, дияконів, богосвячених осіб та всіх мирян і поділена на чотири розділи, ця енцикліка, як зазначає сам Папа Франциск у 7 пункті, була майже завершена його попередником, і додає: За це я йому дуже вдячний, і в Христовому братерстві, приймаю цю його цінну працю, додаючи до тексту деякий свій вклад/ Справжня віра, за твердженням Святійшого Отця, «допомагає знаходити шляхи розвитку, зумовлені не лише користю і наживою, а які б вважали усе створіння даром, за який всі ми є боржниками; вчить нас шукати справедливих форми правління, визнавати, що влада походить від Бога для служіння спільному добру»[1]. А для того, щоб захистити людину від ідеологічних маніпуляцій влади, крайньою межею послуху державі повинен бути послух людини Богові.

«Який світ прагнемо передати тим, які прийдуть після нас, дітям, які тепер зростають?» . Це питання стоїть у центрі енцикліки Папи Франциска «*Laudato si*» «Славен будь» на тему турботи про спільний дім. Назва енцикліки походить із слів святого Франциска «Славен будь, о мій Господи», який у «Пісні створінь» пригадує, що земля, наш спільний дім, «є також, немовби, сестрою, з якою поділяємо існування, і немовби прекрасною матір'ю, яка приймає нас у свої обійми»[8]. Папа Франциск пропонує розпочати на кожному рівні суспільного, економічного та політичного життя чесний діалог, який окреслить прозорі процеси прийняття рішень, дотримуючись принципу взаємної відповідальності.

В передмові Папи Франциска до книги його попередника Папи Бенедикта XVI «Визволити свободу. Віра і політика в третьому тисячолітті», презентація якої відбулася в Римі 11 травня 2018 р., його Святість чітко визначає основи політичної діяльності в центрі якої перебуватиме сім'я, солідарність і рівність[4].

Що ж до взаємовідносин церкви та держави, то ще на II Ватиканському Соборі було констатовано автономію кожної складової, адже церква організована так, щоб задовольняти духовні потреби віруючих, натомість різні політичні спільноти будують

відносини і створюють установи заради служіння всьому тому, що складає частину земного спільного блага.

Загалом, в соціальному вченні Церкви, політична влада мусить гарантувати впорядковане і чесне громадське життя. Вона не повинна узурпувати вільну діяльність окремих осіб і груп, а дисциплінувати і спрямовувати їхню свободу на реалізацію спільного блага, поважаючи і захищаючи незалежність індивідуальних і соціальних суб'єктів. має здійснюватись у межах моралі і в інтересах динамічного спільного блага згідно з юридично закріпленим правопорядком. Особи, наділені владою мають бути наділені такими чеснотами: терпіння, скромність, поміркованість, милосердя і прагнення сопричастя, здатність керуватись у своїй праці спільним благом, а не престижем чи пошуком особистих переваг.

1.Енцикліка Папи Франциска Світло віри (Lumen fidei). URL: <http://credo.pro/2013/07/86757>

2.Компедіум соціальної доктрини церкви.Київ: КАЙРОС, 2008. 546 с.

3.Себайн Джордж Г., Торсон Томас Л. Історія політичної думки.Київ.: Основи, 1997. 838 с.

4.Передмова Папи Франциска до книги Венедикта XVI про віру і політику. URL: http://uk.radiovaticana.va/news/2018/05/12/передмова_папи_до_книги_венедикта_xvi_про_віру_i_політику/1374106

5.Філософія політики: Короткий енциклопедичний словник/Авт.-упоряд.:Андрушко В.П. та ін.. Київ: Знання, 2002. 670 с.

6.Caritas in Veritate.URL: <http://www.christusimperat.org/uk/node/19982>

7.Centesimus Annus. URL:http://w2.vatican.va/content/john_paul_ii/en/encyclicals/documents/hf_jp-ii_enc_01051991_centesimus-annus.html

8.Laudato si. URL: http://uk.radiovaticana.va/news/2015/06/18/%C2%ABlaudato_si%E2%80%99%99%C2%BB%E2%80%93%D0%BA%D0%BE%D1%80%D0%BE%D1%82%D0%BA%D0%B8%D0%B2%D0%B8%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4/1151363

9.Mater et Magistra.URL: http://w2.vatican.va/content/john_xxiii/en/encyclicals/documents/hf_j-xxiii_enc_15051961_mater.html

10.Pacem in terris (Мир на землі) Енцикліка Папи Івана XXIII про встановлення миру між всіма народами в істині, справедливості, любові та свободі. Львів, 2008. 55 с

11.Populorum progression. () URL: http://www.iupax-ugcc.org.ua/details_element.php?id=1875&lang=1

12.Quadragesimo Anno “Сороковий рік” Енцикліка Верховного Понтифіка Пія XI. URL: http://irs.ucu.edu.ua/irs_news/1136/

13.Rerum Novarum «Нові речі» Енцикліка Папи Лева XIII. URL: http://dc.lviv.ua/nauka_cerkvy/dokumenty/2391-rerum-novarum-nov-rech-enciklka-papi-leva-h.html

14.Sollicitudo rei socialis. URL: http://www.iupaxugcc.org.ua/details_element.php?id=1878&lang=1

References

1.Ency`klika Papy` Francy`ska Svitlo Viry` (Pope Francis' encyclical Lumen Fidei (“The Light of Faith”).URL: <http://credo.pro/2013/07/86757> [in Ukrainian]

2.Kompedium social`noyi doktry`ny` cerkvy` (Compendium of the social doctrine of the church).Ky`yiv: KAJROS, 2008. 546 s. [in Ukrainian]

3.Sebajn Dzhordzh G., Torson Tomas L. Istoriya polity`chnoyi dumky` (History of political thought). Ky`yiv.: Osnovy`, 1997. 838 s. [in Ukrainian]

4.Peredmov`a Papy` Francy`ska do kny`gy` Venedy`kta XVI pro viru i polity`ku (Pope Francis's Foreword to Benedict XVI's Book on Faith and Politics).URL:[http://uk.radiovaticana.va/news/2018/05/12/peredmov`a_papy`\\_do\\_kny`gy`\\_venedy`kta_xvi_pro_viru_i_polity`ku/1374106](http://uk.radiovaticana.va/news/2018/05/12/peredmov`a_papy`_do_kny`gy`_venedy`kta_xvi_pro_viru_i_polity`ku/1374106) [in Ukrainian]

5. *Filosofiya polityky` (Philosophy of politics): Korotky`j encyklopedy`chny`j slovny`k/Avt.-uporyad.:Andrushheko V.P. ta in.. Ky`yiv: Znannya, 2002. 670 s. [in Ukrainian]*
6. *Caritas in Veritate. (Charity in truth). URL: <http://www.christusimperat.org/uk/node/19982> [in Ukrainian]*
7. *Centesimus Annus. URL: http://w2.vatican.va/content/john-paul-ii/en/encyclicals/documents/hf_jp-ii_enc_01051991_centesimus-annus.html*
8. *Laudato si (Praise Be to You). URL: http://uk.radiovaticana.va/news/2015/06/18/%C2%ABlaudato_si%E2%80%99%C2%BB_%E2%80%93%D0%BA%D0%BE%D1%80%D0%BE%D1%82%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D0%B2%D0%B8%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4/1151363 [in Ukrainian]*
9. *Mater et Magistra. URL: http://w2.vatican.va/content/john-xxiii/en/encyclicals/documents/hf_j-xxiii_enc_15051961_mater.html*
10. *Pacem in terris (My`r na zemli) (Peace on Earth) Encyklika Papy` Ivana XXIII pro vstanovlennya my`ru mizh vsima narodamy` v isty`ni, spravedly`vosti, lyubovi ta svobod. L`viv, 2008. 55 s [in Ukrainian]*
11. *Populorum progression. (The development of peoples) URL: http://www.iupax-ugcc.org.ua/details_element.php?id=1875&lang=1*
12. *Quadragesimo Anno “Sorokovy`j rik” (In the 40th Year) Encyklika Verhovnogo Ponty`fika Piya XI. URL: http://irs.ucu.edu.ua/irs_news/1136/ [in Ukrainian]*
13. *Rerum Novarum«Novi rech» (Rights and Duties of Capital and Labor) Entsyklika Papy Leva XIII. URL: http://dc.lviv.ua/nauka_cerkvy/dokumenty/2391-rerum-novarum-nov-rech-enciklika-papi-leva-h.html [in Ukrainian]*
14. *Sollicitudo rei socialis (The Social Concern). URL: http://www.iupax-ugcc.org.ua/details_element.php?id=1878&lang=1 [in Ukrainian]*

The article investigates the essence of the power in the social doctrine of Catholicism. The essence of the political power, those main features and signs that make up its basis are revealed. The social doctrine of Catholicism is based on the principles and principles of the functioning of early Christian communities, as well as on the studies of Aurelius Augustine and, especially, of Thomas Aquinas. The task of the power is to preserve social harmony and social peace, which is achieved by providing individuals with the necessary conditions for the existence and achievement of "universal good". The modern interpretation of the social doctrine of the church originates from the encyclical of Pope Leo XIII "Rerum Novarum". A political community, a phenomenon inherent in mankind, exists to achieve the goal that is only available to it - to ensure the coherent development of each of its members, called to cooperate at all times for the common good, realizing its natural inclination to truth and good. The most complete meaning of the political life of Christians is revealed by the Gospel commandment of love, as well as the observance of the moral and ethical principles of Christianity. As for the relationship between church and state, political power the II Vatican Council recognized the autonomy of each component, since the church was organized to meet the spiritual needs of believers, while different political communities build relationships and establish institutions for the sake of serving everything.

*The views of the Pontiffs on ethical norms and moral principles of functioning of state formations, ways of occurrence and principles of functioning of political power, which are based on the doctrine of Christianity, are determined through an analysis of such encyclicals: “**Rerum Novarum**”, “**Quadragesimo Anno**”, “**Pacem in terris**”, “**Mater et Magistra**”, “**Sollicitudo rei socialis**”, “**Centesimus Annus**”, “**Caritas in Veritate**”, “**Lumen Fidei**”, “**Laudato si**”.*

It is stated that the main function of the state power is to ensure the well-being of citizens who are the main subject of power.

Keywords: *political life, Church, ethic principles of politics, christian ethic tradition, power, social doctrine.*